

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ) (ΔΕΝ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΕΙ ΤΟ 2026-27)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε3600Ε	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ / Η (Εαρινό)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πειραματικές Μέθοδοι στις Κοινωνικές Επιστήμες (με τη Χρήση Υπολογιστικών Συστημάτων)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	1,6
Ατομική Εργασία με Παρουσίαση			1,3
Εργαστήρια			0,5
Τελικές γραπτές εξετάσεις			2,3
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		ΣΥΝΟΛΟ	6 (5,7)
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ και ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (κατ' εξαίρεση τα Αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://pedis.uop.gr/courses/peiramatikes-methodoi-stis-koinonikes-epistimes-me-ti-hrisi-ypologistikon-systimaton		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις βασικές έννοιες, τα πλεονεκτήματα και τα όρια των πειραματικών μεθόδων στις κοινωνικές και πολιτικές επιστήμες. Το μάθημα επικεντρώνεται τόσο στον θεωρητικό σχεδιασμό πειραμάτων όσο και στην πρακτική εφαρμογή τους — από τη διατύπωση υποθέσεων μέχρι την ανάλυση των δεδομένων. Παράλληλα, γίνεται εισαγωγή στη στατιστική επεξεργασία πειραματικών δεδομένων (π.χ. t-test, ANOVA) με στόχο την κριτική κατανόηση και εφαρμογή αναλυτικών τεχνικών.

Μέσα από μια σειρά θεματικών ενοτήτων, οι φοιτητές θα αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν πειραματικές μελέτες, κατανοώντας παράλληλα πώς τα πειράματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αιτιώδη ανάλυση κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων.

Το μάθημα καλύπτει αρχικά την έννοια και την ιστορική εξέλιξη των πειραμάτων, προχωρά στην παρουσίαση των βασικών τύπων σχεδιασμού (εργαστηριακά, επιτόπια, διαδικτυακά, φυσικά και

ψευδο-πειράματα), και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη διατύπωση υποθέσεων, την επιλογή και μέτρηση μεταβλητών, τη δειγματοληψία και την τυχαιοποίηση. Περιλαμβάνεται ειδική ενότητα για τα ηθικά ζητήματα, όπως η παραπλάνηση και η συγκατάθεση, καθώς και για τη συγγραφή και παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στη στατιστική επεξεργασία των πειραματικών δεδομένων με τη χρήση του IBM SPSS, ώστε οι φοιτητές να αποκτήσουν πρακτική εξοικείωση με τεχνικές ανάλυσης και να κατανοήσουν πώς να ελέγχουν τις υποθέσεις τους.

Συνοψίζοντας, το μάθημα «Πειραματικός Σχεδιασμός» επιδιώκει μαθησιακά αποτελέσματα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Ειδικότερα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες:

- **Γνώσεις:**
 - ✓ κατανοούν τις βασικές αρχές, τα πλεονεκτήματα και τα όρια των πειραματικών μεθόδων στις κοινωνικές και πολιτικές επιστήμες.
 - ✓ γνωρίζουν τα βασικά είδη πειραματικών σχεδιασμών (εργαστηριακά, επιτόπια, διαδικτυακά, φυσικά και ψευδο-πειράματα).
 - ✓ αναγνωρίζουν τις βασικές φάσεις ενός πειράματος: διατύπωση υποθέσεων, τυχαιοποίηση, επιλογή μεταβλητών, δειγματοληψία.
 - ✓ έχουν επίγνωση των βασικών ηθικών ζητημάτων που συνδέονται με τα κοινωνικά πειράματα (παραπλάνηση, συναίνεση, προστασία συμμετεχόντων).
- **Δεξιότητες:**
 - ✓ σχεδιάζουν και αξιολογούν πειραματικές μελέτες με επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο.
 - ✓ χειρίζονται και αναλύουν πειραματικά δεδομένα μέσω του προγράμματος IBM SPSS, εφαρμόζοντας βασικές τεχνικές όπως το t-test και η ανάλυση διακύμανσης (ANOVA).
 - ✓ Διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις με βάση θεωρητικά και εμπειρικά δεδομένα.
- **Ικανότητες:**
 - ✓ μπορούν με σχετική αυτονομία να αξιοποιούν τις πειραματικές μεθόδους για την αιτιώδη διερεύνηση κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων.
 - ✓ σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν απλά πειράματα σε κοινωνικά και πολιτικά πλαίσια.
 - ✓ κατανοούν τη λογική των πειραμάτων και να κρίνουν πότε είναι κατάλληλη η χρήση τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
Ομαδική εργασία	και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	
	Άλλες...
	

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση ερευνών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής, και επαγωγικής σκέψης

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία (αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα 5)	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Εισαγωγικές Έννοιες: Η έννοια του πειράματος	-Σύγγραμμα 1, κεφ. 1 -Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
2. Επανάληψη βασικών εννοιών I: Ερευνητικό Ερώτημα, Έλεγχος Υποθέσεων & Παρουσίαση Δεδομένων	-Σύγγραμμα 1, κεφ. 3, 4 & 5 -Σύγγραμμα 2, κεφ. 2, 5 & 8 -Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
3. Επανάληψη Βασικών Εννοιών II: Ποσοτικές Μεταβλητές, Μέθοδοι Δειγματοληψίας & Ανάλυση Συσχέτισης	-Σύγγραμμα 1, κεφ. 5-7 -Σύγγραμμα 2, κεφ. 10	
4. Είδη Πειραματικών Σχεδιασμών & Βασικές Στατιστικές Έννοιες	-Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
5. Εισαγωγή στο IBM SPSS: Μετασχηματισμός, Ομαδοποίηση και Ταξινόμηση Δεδομένων	-Σύγγραμμα 1, κεφ. 2 -Σύγγραμμα 2, κεφ. 3 -Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
6. Εξάσκηση στο εργαστήριο I	-Σύγγραμμα 1, κεφ. 2 & 6-8 -Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
7. Σχεδιασμός Πειραμάτων (Ατομική Εργασία) και Συζήτηση	-Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
8. Εξάσκηση στο εργαστήριο II	-Σύγγραμμα 1, κεφ. 2 & 6-8 -Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
9. Συλλογή Δεδομένων (Qualtrics) Εξάσκηση στο εργαστήριο III	-Σύγγραμμα 1, κεφ. 2 & 6-8 -Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
10. Ανάλυση Δεδομένων (Συζήτηση)	-Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
11. Παρουσίαση όλων των Πειραμάτων σε Συνεδριακή μορφή I	-Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
12. Παρουσίαση όλων των Πειραμάτων σε Συνεδριακή μορφή II	-Σημειώσεις Μαθήματος (Διαφάνειες)	
13. Ανασκόπηση ύλης και ελεύθερη συζήτηση	Σύγγραμμα 1, Σύγγραμμα 2	

Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:	
Γραπτές εξετάσεις	Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής στο τέλος του εξαμήνου, βαθμολογική βαρύτητα 50%
Ατομική εργασία με παρουσίαση	Αξιολόγηση μεθοδολογίας, αποτελεσμάτων, συζήτησης και τελικής παρουσίασης, βαθμολογική βαρύτητα 50%.

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Κατά την παράδοση, προβολή παρουσιάσεων powerpoint και χρήση πολυμέσων, όπως προβολή βίντεο. Επικοινωνία με φοιτητές με e-mail, αξιοποίηση της πλατφόρμας eclass για την ανάρτηση ανακοινώσεων, σημειώσεων και συμπληρωματικού προς τα συγγράμματα ψηφιακού υλικού. Αξιοποίηση του λογισμικού της IBM SPSS για την ανάλυση δεδομένων.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13 Εβδ. x 3 ώρες = 39 ώρες
	Εργαστήρια και Ασκήσεις	3 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5 = 13,5 ώρες
	Ατομική Εργασία με Παρουσίαση	7 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5 = 36 ώρες
	Τελικές εξετάσεις	13 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5 = 58,5 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	142,5 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά (κατ' εξαίρεση στα Αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus). Μέθοδοι αξιολόγησης: • τελικές εξετάσεις*, 50% βαθμολογίας & • ατομική εργασία με παρουσίαση*, 50% βαθμολογίας. * Δεν γίνονται δεκτές βαθμολογικές ρήτρες εκ μέρους των φοιτητών/τριών * Δεν παρέχεται για κανένα λόγο δυνατότητα εξέτασης εναλλακτικής της προσφερόμενης (π.χ. απαλλακτική εργασία) ούτε εξέτασης σε διαφορετική ημερομηνία. Αυτό ισχύει τόσο για τις εξετάσεις όσο και για την Πρόοδο.	
	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται κατά την πρώτη παράδοση που γίνεται στο χώρο του αμφιθεάτρου και είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής: - Σχεδιασμός Πειράματος (20%) - Αξιολόγηση μεθοδολογίας (20%) - Αξιολόγηση αποτελεσμάτων (20%) - Αξιολόγηση συζήτησης (20%) - Αξιολόγηση τελικής παρουσίασης (20%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συγγράμματα μαθήματος:

- [Σύγγραμμα 1] Dancey, C., & Reidy, J. (2020), *Στατιστική χωρίς Μαθηματικά*, Εκδόσεις Κριτική
- [Σύγγραμμα 2] Field, A., (2025), *Ανακαλύπτοντας τη Στατιστική με τη χρήση του SPSS της IBM*, Εκδόσεις Προπομπός.

Επιπλέον προτεινόμενη βιβλιογραφία:

- Χασιώτης, Β., & Χαλικιάς, Μ. (2024), *Πειραματικοί Σχεδιασμοί και Στατιστική Ανάλυση*, Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις
- Βατκάκη, Α., & Θανόπουλος, Β. (2023), *Εργαστηριακό Εγχειρίδιο στον Πειραματικό Σχεδιασμό για Φοιτητές Ψυχολογίας*. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-383>
- Ρούσσος Π., & Τσαούσης, Γ. (2020), *Στατιστική Εφαρμοσμένη στις Κοινωνικές Επιστήμες με τη χρήση του SPSS και του R*, Εκδόσεις Gutenberg.
- Λαβίδας & Μάνεσης. (2024), *Στατιστικές μέθοδοι και τεχνικές στις κοινωνικές επιστήμες με τη χρήση SPSS*, Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις
- Γναρδέλλης, Χ., (2022), *Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS Statistics 28*, Εκδόσεις Παπαζήσης.
- Προδρομίτης, Γ. & Χρυσόχοου, Ξ. (επιμ.) (2009) *Πειραματικός σχεδιασμός και στατιστικές εφαρμογές στην ψυχολογία*. Αθήνα: Πεδίο

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Περιοδικά Πολιτικών Επιστημών και Πειραματικής Κοινωνικής Ψυχολογίας και συναφών αντικειμένων όπως *Journal of Experimental Social Psychology*, *Journal of Experimental Political Science*, *Political Psychology*, *Journal of European Social Psychology* τα περισσότερα προσβάσιμα μέσω της Heal-Link, <http://www.heal-link.gr/>.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

- Συλλογικός κατάλογος ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών (πραγματοποιεί ταυτόχρονη αναζήτηση σε όλες τις βιβλιοθήκες): <http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>
- Κατάλογος βιβλιοθηκών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Κόρινθο: <http://opac.library.uop.gr/cgi-bin-EL/eqwcgi/eqwrtcl/targets.eqw>
- Κατάλογος ελληνικών βιβλίων που κυκλοφορούν στο εμπόριο (καλά ενημερωμένος για σχετικά πρόσφατες εκδόσεις, τελευταίας δεκαπενταετίας περίπου). Χρησιμεύει για να δείτε τις τιμές, αν ενδιαφέρεστε για αγορά βιβλίων. Προσοχή: Η αναγραφόμενη είναι η τιμή εκδότη, αλλά ενδέχεται να βρείτε βιβλία με μικρή ή και σημαντική έκπτωση (κυρίως σε εκπαιδευτικά βιβλιοπωλεία της Αθήνας): <http://www.biblionet.gr/>
- Κατάλογος διαθέσιμων πανεπιστημιακών συγγραμμάτων (σε ορισμένα από αυτά είναι προσβάσιμος ο κατάλογος περιεχομένων και ίσως ένα τμήμα του βιβλίου, π.χ. η εισαγωγή): <https://service.eudoxus.gr/search/>
- Κατάλογος κυρίως αγγλόφωνων βιβλίων σε αρκετά από τα οποία υπάρχει διαθέσιμο τμήμα τους (κατάλογος περιεχομένων, κάποιο κεφάλαιο, ενδεικτικά χωρία κτλ.): <http://books.google.gr/>